

Bibliografija časopisa "Umjetnost riječi" (1957.–2005.)
(*Umjetnost riječi*, god. L., br. 1., Zagreb, 2006.)

Umjetnost riječi, časopis za znanost o književnosti, pokrenulo je Hrvatsko filološko društvo u Zagrebu 1957. godine. U prvome je broju toga časopisa uredništvo (Aleksandar FLAKER, Ivo FRANGES, Fran PETRE, Zdenko ŠKREB, Josip TORBARINA) u uvodnome slovu iznijelo da časopis "polazi od činjenice, da je književno djelo riječju izražena umjetnina" (str. 7), te da će "obrađivati prije svega pitanja književnoga izraza", čime se estetski kriterij određuje temeljnim u vrednovanju umjetničkoga djela. Pravac je to u hrvatskoj književnosti XX. st. začat djelovanjem "krugovaša" – novoga naraštaja hrvatskih pisaca okupljenih oko časopisa *Krugovi* koji je pokrenut 1952., a prestao izlaziti 1958. godine. Prvi je broj *Umjetnosti riječi* (br. 1., 1957.) bio posvećen Antunu Barcu koji je, kako piše u uvodnome slovu, "još od prvih svojih radova, uporno branio načelo, da je književnost umjetnost riječi i da o njoj treba govoriti prije svega kao o umjetnosti" (str. 8).

Neprekidno izlazeći u proteklih gotovo pedeset godina u skladu s tim načelima, časopis *Umjetnost riječi* odigrao je nezamjenjivu ulogu u širenju novih književno-teorijskih pristupa u hrvatskoj znanosti o književnosti, a posebno i u promicanju tzv. zagrebačke stilističke škole, predstavnici koje su svoje studije, rasprave i druge priloge redovito objavljivali upravo na stranicama *Umjetnosti riječi*.

Ove je godine, u prvome broju jubilarnoga, 50. godišta *Umjetnosti riječi* objavljena cjelovita bibliografija toga časopisa koju je priredila Jelica LEŠČIĆ iz Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Na 123 stranice bibliografski su obrađeni svi brojevi *Umjetnosti riječi*, i to od broja 1 u 1. godištu iz 1957., zaključno s brojem 3-4 u 49. godištu iz 2005. godine. U *Bibliografskome kazalu* (str. 1-110) popisani su svi prilozi po pojedinim godištima i brojevima, i to prema redoslijedu njihova objavljivanja te sa svim potrebnim podacima (prezime i ime autora, naslov rada, podnaslov, naslov rada na stranome jeziku, kratica imena časopisa, godište, godina, broj, početna i završna stranica; uz prijevode se bilježi i podatak o prevoditelju). Svaki je prilog numeriran, počevši od *Riječi uredništva* u br. 1 iz 1957., što je ujedno i 1. bibliografska jedinica, zaključno s posljednjim – 1249. prilogom u br. 3-4 iz 2005. godine. Slijede *Kazala imena*, i to najprije autora, zatim prevoditelja, urednika i sudionika rasprava, a na kraju i kazalo osoba na temelju naslova radova. Navedena kazala zasigurno će korisnicima ove bibliografije omogućiti brže i temeljitije pronalaženje potrebne građe, a sama bibliografija pružiti cjelovitu informaciju o autorima i tekstovima objavljenima u svim dosadašnjim godištima *Umjetnosti riječi*.

Bibliografija dosadašnjih četrdeset i devet godišta ovoga časopisa potvrđuje njegovu nezamjenjivu ulogu u razvoju moderne hrvatske znanosti o književnosti. Tu su objavljeni neki od najznačajnijih radova iz teorije književnosti, stilistike, književne povijesti, ali i neke od najboljih interpretacija najznačajnijih djela hrvatske i svjetske književnosti. Svoje su rasprave, studije, interpretacije, kritike itd. u *Umjetnosti riječi*

objavljivali znanstvenici bez kojih je nezamisliva suvremena hrvatska znanost o književnosti. Već letimičan pregled autorskoga kazala u ovoj bibliografiji otkriva nam brojem svojih priloga najzastupljenije autore (npr. Miroslav BEKER, Vladimir BITI, Marijan BOBINAC, Maja BOŠKOVIĆ-STULI, Dunja FALIŠEVAC, Aleksandar FLAKER, Zoran KRAVAR, Pavao PAVLIČIĆ, Božidar PETRAČ, Milivoj SOLAR, Ante STAMAĆ, Zdenko ŠKREB, Mirko TOMASOVIĆ, Branko VULETIĆ, Viktor ŽMEGAČ itd.). Kazalo osoba na temelju naslova objavljenih radova otkriva, pak, da je najviše radova bilo posvećeno djelu Miroslava. Krleže, ali i npr. Vladimira Vidrića, Augusta Šenoa, Antuna Gustava Matoša, Ivana Gundulića, Marka Marulića, Marina Držića, a među stranim književnicima djelu F. M. Dostojevskoga, Johanna W. Goethea, Williama Shakespearea itd. Pregledom bibliografije nailazimo i na radove o npr. Albertu Fortisu, Frankopanima, Matiji Petru Katančiću, Franji Petriću, Arthuru Schopenhaueru, koji zasigurno privlače pozornost povjesničara i filozofa. Također, na stranicama *Umjetnosti riječi* neke su od svojih nezaobilaznih rasprava objavili i najistaknutiji hrvatski filolozi (npr. Radoslav KATIČIĆ, Milan MOGUŠ, Josip VONČINA). Osobito su pritom zastupljene rasprave posvećene istraživanju jezika starije hrvatske književnosti te analize jezika i stila starih hrvatskih pisaca (npr. Hanibala Lucića, Šiška Menčetića, Marina Držića, Ivana Gundulića). Također, nailazimo i na teme posvećene glagoljstvu, filmu, pučkoj književnosti, nastavi književnosti itd., no namjena ovoga kratkoga priloga ne dopušta detaljniji prikaz objavljenih tekstova.

Umjetnost riječi je u dosadašnjih gotovo pedeset godina izlaženja stekla status nezaobilaznoga časopisa u našoj znanosti o književnosti, otvorenoga najrazličitijim temama iz hrvatske i svjetske književnosti te svim pitanjima suvremene književne teorije, stoga će svima kojima je znanost o književnosti područje znanstvenoga i stručnoga rada biti neizostavan izvor dosadašnjih spoznaja i pomoć u razvijanju novih. Upravo objavljena bibliografija dosad objavljenih 49 godišta *Umjetnosti riječi* pritom će biti od velike pomoći.

Mr. sc. Sanja HOLJEVAC